

Волкова В.О.,
здобувач ступеня бакалавра
Науковий керівник: **Кужелєв М.О.,**
д.е.н., професор, професор кафедри фінансів
Національний університет «Києво-Могиллянська академія»
м. Київ, Україна

ФОРМУВАННЯ ГІБРИДНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Фінансовий сектор України перебуває на етапі трансформації, де суттєвим викликом стало повномасштабне вторгнення. З одного боку, він демонструє високу стійкість завдяки рішучим діям НБУ та міжнародній підтримці. З іншого, традиційні механізми (кредитування, інвестиції, страхування) потребують адаптації через існування воєнних ризиків. Це підкреслює необхідність формування гібридної моделі розвитку, яка поєднує стабілізаційні інструменти з інноваційними рішеннями та сучасними механізмами управління ризиками.

Ключовою тенденцією є відновлення зростання прибутковості банків після кризового 2022 року, що стало наслідком фіскальних заходів та підтримки ліквідності з боку НБУ. Динаміка ключових показників банківського сектору України у 2022-2024 рр. наведена в таблиці 1.

Таблиця 1.

Динаміка ключових показників банківського сектору України за 2022-2024 рр.

Показник	2022	2023	2024
Регулятивний капітал, млрд грн	211,5	258,3	268,8
Прибуток (збиток), млрд грн	21,9	83,0	103,7
Частка непрацюючих кредитів (NPL), %	38,1	37,0	30,3
Коефіцієнт адекватності регулятивного капіталу (H2), %	19,01	21,07	17,35

Джерело: складено автором на основі [1]

Проблемою залишається високий рівень NPL, що стримує нове кредитування. У гібридній моделі зростає роль державних програм стимулювання (наприклад, "5-7-9%"), які покривають частину ризиків.

Цифровізація стала невід'ємним трендом, що охопила фінансовий сектор. Впровадження інновацій, включаючи тестування цифрової гривні (е-гривні), свідчить про глибоку інтеграцію технологій. Це дозволяє забезпечити фінансову інклюзію та оперативність розрахунків [2].

Страховий ринок в умовах війни дещо послабив здатність виконувати свою ключову функцію – управління ризиками, пов'язаними з капітальними інвестиціями.

Гібридна модель вимагає комбінації державного та міжнародного капіталу.

– Державний Фонд: створення спеціалізованого фонду (наприклад, Фонду страхування інвестицій від воєнних ризиків) під державні гарантії.

- Міжнародне партнерство: співпраця з експортно-кредитними агентствами та багатосторонніми інституціями для перестраховування ризиків. Це важливий крок для залучення міжнародних приватних інвесторів, оскільки їхні ризики будуть покриті.

Страхові компанії мають адаптуватися до сучасних викликів і технологічних змін фінансового сектору, впроваджуючи інноваційні рішення з метою покращення своєї діяльності та забезпечення високоякісного обслуговування клієнтів [3]. Водночас важливим аспектом стратегії розвитку стає корпоративна соціальна відповідальність, що дозволяє будувати довіру клієнтів та посилювати стійкість компанії на ринку [4].

З початку повномасштабної війни фондовий ринок де-факто перетворився на інструмент фінансування державного бюджету через масовий випуск ОВДП. Це забезпечило фіскальну стійкість, але витіснило корпоративний сегмент.

Для успішної реалізації гібридної моделі фондовий ринок має виконати функцію мобілізації капіталу для відбудови.

-Приватизація та IPO: залучення приватного капіталу через продаж державних компаній на фондовій біржі.

-Корпоративні облигації відбудови: випуск цільових облигацій для фінансування конкретних інфраструктурних проєктів (енергетика, логістика).

-Інтеграція з ЄС: запровадження регуляторної бази ЄС для підвищення прозорості та довіри іноземних інвесторів.

Впровадження другого рівня пенсійної системи (накопичувального) є стратегічною необхідністю. Це забезпечить появу довгострокового інституційного інвестора, який зможе акумулювати внутрішні заощадження та інвестувати їх у цільові облигації відбудови.

У таблиці 2 узагальнено ключові елементи гібридної моделі розвитку фінансового сектору.

Таблиця 2.

Ключові елементи гібридної моделі розвитку фінансового сектору

Елемент фінансового сектору	Антикризова функція (2022-2023)	Стратегічний сектор (2024+)
Банківництво	Збереження ліквідності, обслуговування платежів.	Масштабування кредитування під гарантії, цифровізація.
Страховання	Обслуговування обов'язкових видів.	Створення державного/міжнародного пулу страхування воєнних ризиків.
Фондовий ринок	Фінансування дефіциту через ОВДП.	Капіталізація відновлення, реформа пенсійної системи.

Джерело: складено автором

Успіх гібридної моделі залежить від ефективності впровадження механізмів розподілу ризиків та проведення судової реформи, що є критичним для захисту прав інвесторів. Без подолання інституційних ризиків (корупція, слабка судова система) іноземний капітал, навіть зі страхуванням воєнних ризиків, залишиться обережним.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

ДЖЕРЕЛА

1. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
2. Kuzheliev M., Nechyporenko A., Sulyma M., Ovcharuk S., Leontieva M. The impact of innovation on the financial architecture of the national economy. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2025. №5(64). pp. 397–412.
3. Нечипоренко А.В. Вплив FinTech на діяльність страхових компаній на фінансовому ринку України. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2025. №1(15). С. 430–438.
4. Кужелев М.О. Формування парадигми корпоративної соціальної відповідальності в Україні. *Економічний часопис-XXI*. 2015. № 3-4 (1). С. 60–63.